

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การแสดงทัศนคติในภาษาไทยเป็นทางเลือกอย่างหนึ่งสำหรับผู้พูดที่ต้องการจะสื่อทัศนะของตนเกี่ยวกับเรื่องราวที่กำลังจะนำเสนอ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า การแสดงทัศนคติในภาษาไทยปรากฏเป็นรูปภาพต่างๆ กันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับคำ วลี จนถึงอนุพากย์ และจากการศึกษาข้อมูลทั้งหมด ทั้ง 15 บทความ 2,225 ประโยค พบว่า รูปภาพแสดงทัศนคติปรากฏในระดับคำทั้งสิ้น 6 รูป และมีการใช้ในอัตราความถี่มากที่สุด คือ มีจำนวนถึง 105 ครั้ง อันดับรองลงมา คือ ปรากฏในระดับอนุพากย์จำนวน 25 รูป ในอัตราความถี่ 63 ครั้ง ส่วนรูปภาพแสดงทัศนคติที่เป็นวลีนั้น ปรากฏ 10 รูป และใช้ในอัตราความถี่ 18 ครั้ง

สำหรับตำแหน่งที่รูปภาพแสดงทัศนคติปรากฏนั้น จากข้อมูลที่ศึกษาพบเพียง 2 ตำแหน่งเท่านั้น คือ ตำแหน่งต้นประโยค และตำแหน่งกลางประโยค ผู้วิจัยพบว่า รูปภาพแสดงทัศนคติที่เป็นคำ ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยคเพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น ส่วนรูปภาพที่แสดงทัศนคติที่เป็นวลีและอนุพากย์ ปรากฏได้ทั้งตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค และจากข้อมูลที่ได้ศึกษายังพบด้วยว่า รูปภาพแสดงทัศนคติปรากฏตำแหน่งกลางประโยคมากที่สุด คิดเป็นอัตราความถี่ 129 ครั้ง และที่ปรากฏรองลงมา คือ ตำแหน่งต้นประโยคในอัตราความถี่ 57 ครั้ง

นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ ของรูปภาพที่แสดงทัศนคติในภาษาไทยแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของรูปภาพดังกล่าวด้วยเช่นกัน ซึ่งก็พบว่ารูปภาพที่แสดงทัศนคติในภาษาไทย สามารถใช้เกณฑ์ทางความหมายจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มที่แสดงการแบ่งรับแบ่งสู้ (hesitancy) ซึ่งในกลุ่มนี้ก็จำแนกโดยใช้เกณฑ์ทางความหมายออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ การคาดเดา (conjecture) และการประมาณความน่าจะเป็น (probability) ส่วนกลุ่มที่ 2 นั้น คือ กลุ่มที่แสดงความมั่นใจ (confidence) ซึ่งก็จะจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ การแสดงความชัดเจนของสถานการณ์ (obviousness) การแสดงข้อเท็จจริง (factuality) และการเป็นธรรมชาติ (naturalness) สำหรับกลุ่มที่ 3 นั้น ได้แก่ การวิพากษ์ (judgement) เป็นการประเมินคุณค่าของเหตุการณ์ หรือเรื่องราวตามความรู้สึกของผู้พูด ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางด้านบวกและลบ

5.2 อภิปรายผล

1. ดังได้กล่าวแล้วว่า รูปภาษาแสดงทัศนคติเป็นหน่วยภาษาที่ให้ความหมายเสริมแก่ความหลัก (proposition) เป็นส่วนของความหมายที่ผู้พูดจะเลือกให้หรือไม่ให้ผู้ฟังก็ได้ และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เอง ในข้อมูลจึงพบอัตราการการใช้รูปภาษาที่แสดงทัศนคติในอัตราที่แตกต่างกันออกไป และเมื่อเทียบอัตราการการใช้รูปภาษาแสดงทัศนคติในบทความสาขาต่างๆ ก็พบว่า บทความสาขามนุษยศาสตร์ จะแยกออกไปจากสาขาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ ผู้วิจัยพบวาทกรรมสาขามนุษยศาสตร์ มีการใช้รูปภาษาแสดงทัศนคติในอัตราความถี่ 72 ครั้ง ในขณะที่สาขาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ใช้ในอัตราความถี่ 64 ครั้ง และ 50 ครั้งตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างนี้ดูเหมือนจะเป็นเรื่องวัจนลีลาของแต่ละบุคคล จากบทความที่นำมาศึกษาเห็นได้ว่า ผู้เขียนที่มีการใช้รูปภาษาที่แสดงทัศนคติมาก ได้แก่ อนุช อาภาภิรมย์ ใน "วรรณกรรมกับชะตากรรมของมนุษย์" ซึ่งมีประโยคที่มีรูปภาษาที่แสดงทัศนคติเป็นองค์ประกอบ 22 ประโยค จากจำนวนประโยคทั้งหมด 145 ประโยค ในขณะที่วรรณกรรม "แสงอร่ามเรือง" ใน "สเตฟาน ลัวว์ นักเขียนที่โลกลิ้ม" มีประโยคที่ประกอบที่มีรูปภาษาที่แสดงทัศนคติเป็นองค์ประกอบ 3 ประโยค จากจำนวนทั้งหมด 195 ประโยค

2. เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของรูปภาษาที่แสดงทัศนคติในภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่ารูปภาษาแสดงทัศนคติที่เป็นคำ สามารถที่จะจัดเป็นหมวดคำช่วยหน้ากริยาได้ทั้งสิ้น เพราะรูปภาษาที่แสดงทัศนคติที่เป็นคำนี้จะปรากฏหน้ากริยาหลักจนเป็นส่วนหนึ่งของวลีภาคแสดง ส่วนวลีและอนุพจน์ที่ให้ความหมายแสดงทัศนคตินี้ มีการใช้ซ้ำๆ กัน จนดูเหมือนเป็นหน่วยสำเร็จรูปได้ เช่น ที่จริงแล้ว โดยทั่วไป โดยปกติ เป็นที่น่าสังเกต และอันที่จริง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี เมื่อได้พิจารณาดูรูปภาษาที่แสดงทัศนคติพร้อมกับตำแหน่งที่ปรากฏแล้ว จะเห็นได้ว่ารูปภาษาที่แสดงทัศนคติที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคมักจะเป็นอนุพจน์และวลี ส่วนที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยคก็เป็นคำ ทั้งนี้อาจจะพอสรุปได้ว่า การที่รูปภาษาที่แสดงทัศนคติเป็นหน่วยความหมายที่เล็กที่สุด เช่น คำ แสดงว่าผู้พูดให้ความสำคัญการแสดงทัศนคติน้อย และตำแหน่งของคำที่ให้ความหมายแสดงทัศนคติก็จะอยู่กลางประโยค ทำให้ดูเหมือนว่าคำที่ให้ความหมายแสดงทัศนคตินั้นเป็นส่วนหนึ่งของกริยาลี ส่วนการที่รูปภาษาที่แสดงทัศนคติเป็นหน่วยความหมายที่ใหญ่กว่าระดับคำ คือเป็นวลีและอนุพจน์แล้ว แสดงว่าผู้พูดให้ความสำคัญกับการแสดงทัศนคติมากขึ้นตามลำดับ และถ้ารูปภาษาที่แสดงทัศนคติปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคแล้ว แสดงว่าผู้พูดให้ความสำคัญกับการแสดงทัศนคติมาก และความหมายของการแสดงทัศนคติก็จะครอบคลุมขอบเขตของประโยคทั้งประโยค

อย่างไรก็ตาม ในข้อมูลศึกษา ไม่พบรูปภาษาที่แสดงทัศนคติในตำแหน่งปลาย ประโยค แต่ตามไวยากรณ์ของภาษา รูปภาษาที่แสดงทัศนคติสามารถปรากฏในตำแหน่งนี้ได้ คือมี ลักษณะการให้ความเห็นเสริมหลังจากที่พูดไปแล้ว (afterthought) เช่น "รถไม่มาแล้ว น่ากลัว" ส่วน ใหญ่จะปรากฏในภาษาพูด

3. สำหรับความหมายของรูปภาษา ที่แสดงทัศนคติในภาษาไทยเท่าที่พบในข้อมูล ส่วนใหญ่จะเป็นการคาดเดา ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า ในระบบการสื่อสารของมนุษย์ ผู้พูดต้องการจะกันตนเองให้พ้น จากการกล่าวหาว่าพูดผิด หรือยึดความเห็นของตนเป็นใหญ่ จึงสื่อสารออกมาในรูปของการคาดเดามากกว่า ที่จะสื่อในรูปของการแสดงความมั่นใจ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลที่ผู้วิจัยพบรูปภาษาที่แสดงทัศนคติ ประเภทคาดเดา ปรากฏตำแหน่งกลางประโยคในอัตราความถี่ถึง 104 ครั้ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ผู้วิจัยคิดว่าควรจะได้มีการศึกษารูปภาษาที่แสดงทัศนคติในภาษาไทยเปรียบเทียบกับภาษาอื่นๆ
2. งานวิจัยนี้เป็นงานที่ศึกษาเฉพาะภาษาเขียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาในทำนองเดียวกันนี้ในภาษาพูด เพื่อนำมาเปรียบเทียบอัตราการใช้ภาษาแสดงทัศนคติระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียนในภาษาไทย.